
Meddelandeblad

Mottagare: Sprututbytesmottagningar, landsting och kommuner.

Nr 1/2017
Mars 2017

Information angående ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler

Riksdagen har i lagen (2017:7) om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler beslutat om vissa ändringar som syftar till att förbättra tillgången till sprututbyten i hela landet för personer som injicerar droger.

Ändringarna innebär att ansvaret för sprututbytesverksamheterna renodlas till landstinget som blir ensam huvudman för att ansöka om och att driva verksamheten. Kravet på att tillstånd att bedriva verksamhet med utbyte av sprutor och kanyler endast får ges om den eller de kommuner där verksamheten ska bedrivas har biträtt ansökan tas således bort. Av förarbetena framgår att samråd även fortsättningsvis bör ske mellan landstinget och samtliga kommuner inom landstinget innan en ansökan om tillstånd lämnas in. Beslut om tillstånd för att inrätta sprututbyten bör dock inte vara avhängigt utfallet av samrådet, regeringens proposition 2016/17:15 Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige s. 24. Den tidigare åldersgränsen på 20 år för att delta i verksamheten sänks till 18 år. Även det tidigare kravet på särskild märkning av kanyler och sprutor utdelade via sprututbyten tas bort. Ändringarna trädde i kraft den 1 mars 2017.

Även framöver gäller att endast personer som kan anses bosatta i ett landsting som har beviljats tillstånd får delta i sprututbytesverksamhet i det landstinget. Av förarbetena framgår att *”regeringen anser att det för närvarande finns skäl att behålla kravet på att en person som vill delta i sprututbytesverksamhet ska anses bosatt i det landstinget där verksamheten bedrivs för att tillståndsprövande myndighet ska kunna göra en korrekt bedömning när tillstånd beviljas. Regeringen anser vidare att den flexibilitet som 6 § i lagen utgör gör att verksamheternas deltagare inte behöver vara folkbokförda i det*

landstinget. Regeringen anser också att den befintliga lagstiftningen även tydliggör att alla landsting har ett eget ansvar för bosatta i landstinget vilket kan fungera som ett incitament för fler landsting att ansöka om och upprätta sprututbyten i syfte att tillgodose behoven hos de bosatta i det landstinget. Även om sprututbyte i huvudsak är en smittskyddsinsats så ska den ses i ett större sammanhang där motivation för vård- och behandling är betydelsefull. För att vårdkedjan ska kunna fungera effektivt behövs enligt regeringens bedömning kontinuitet och närhet till vård- och behandling varför regeringen i detta avseende inte enbart beaktat smittskyddsaspekter. Regeringen anser dock att det finns skäl att i uppföljning och utvärdering av genomförandet av denna proposition särskilt utreda konsekvenserna av bibehållet krav på bosättning som huvudprincip för att i ett senare skede kunna ta ställning till om principen är ändamålsenlig.” prop. 2016/17:15 s. 28.

Följdändringar i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2007:2) om utbyte av sprutor och kanyler till personer som missbrukar narkotika

Ändringarna i lagen om utbyte av sprutor och kanyler innebär vissa följdändringar i Socialstyrelsens föreskrifter. Ändringarna innebär att kravet på att ansökan till Inspektionen för vård och omsorg ska innehålla ett beslut av vilket det framgår att kommunen eller kommunerna där verksamheten ska bedrivas har biträtt ansökan tas bort. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2017:2) om ändring i föreskrifterna (SOSFS 2007:2) om utbyte av sprutor och kanyler till personer som missbrukar narkotika trädde i kraft den 1 mars 2017.

Denna information (art nr 2017-3-63) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.
